

Convenant Betreffende Verkenning mogelijke aansluiting delen van Oostland op WarmtelinQ

Partijen:

1. De minister van Economische Zaken en Klimaat, namens deze de Directeur-Generaal van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de heer A.F. Gaastra; handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederland, hierna te noemen: "EZK";
2. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, namens deze de Directeur-Generaal van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw M.C. Beens; handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna te noemen: "LNV";
3. De provincie Zuid-Holland, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. Meindert Stolk, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning op grond van artikel 176 lid 2 Provinciewet, hierna te noemen: "Provincie";
4. De gemeenten Pijnacker-Nootdorp, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door...
5. De gemeente Lansingerland, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door...
6. De gemeente Zuidplas, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door...
7. De gemeente Waddinxveen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door...

Partijen 4 t/m 7 gezamenlijk ook te noemen: "Oostlandgemeenten"

8. De gemeente Zoetermeer, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door ...hierna te noemen "Zoetermeer"

Partijen 4 t/m 8 gezamenlijk ook te noemen: "Gemeenten"

9. Glastuinbouw Nederland, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door

Partijen 4 t/m 9 gezamenlijk ook te noemen "WSO"

Leiding door het Midden C.V., ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd

Partijen hierna afzonderlijk ook te noemen: "Partij" en gezamenlijk "**Partijen**"

Algemene overwegingen :

- A. In het Klimaatakkoord is afgesproken om in 2030 de CO₂ emissies met 49% te reduceren en 1.5 miljoen woningen te verduurzamen. Gemeenten hebben zich achter de doelstellingen geschaard onder de voorwaarden dat de uitvoering haalbaar en betaalbaar moet zijn, gemeenten voldoende bevoegdheden dienen te krijgen en een tegemoetkoming voor de gemeentelijke uitvoeringskosten;
- B. De RES Rotterdam-Den Haag gaat [zie RES 1.0] uit van de ontwikkeling van een regionaal Warmtetransportnet te voeden met restwarmte dat in samenhang met bovenlokale bronnen, denk aan geothermie, een betrouwbaar warmtesysteem in de bebouwde omgeving en glastuinbouwgebieden moet vormen. Het is aan gemeenten zelf te bepalen of zij deze regionale bron naast bovenlokale of lokale bronnen (als bodemenergie met warmtekoelopslag wko al dan niet met aquathermie, collectieve of individuele warmtepompen) nodig hebben;

- C. In Oostland als glastuinbouwgebied is er een enorme vraag aan warmte die niet kan volstaan met geothermie of andere lokale bronnen;
- D. Een onafhankelijk en gereguleerd Warmtetransportnet, zoals WarmtelinQ, kan bijdragen aan het borgen van de publieke belangen betaalbaarheid, betrouwbaarheid en verduurzaming (CO₂-reductie) van de warmtelevering;
- E. Alle partijen het Warmtetransportnet zien het als een kans om te komen tot een versnelling van de energietransitie in provincie Zuid-Holland. Partijen ervaren de totstandkoming, het organiseren en stimuleren van de afname van restwarmte als een collectieve verantwoordelijkheid, ieder vanuit zijn eigen rol, lokale situatie en verantwoordelijkheid;
- F. Partijen gebruiken de komende periode om inzicht te krijgen in de toekomstige beschikbaarheid en vraag van warmte in de Oostland gemeenten en de glastuinbouw in het Oostland;
- G. Partijen gaan onderzoeken of het aanleggen van een Warmtenet in de Oostland gemeenten haalbaar is;
- H. Zoetermeer maakt naar verwachting in de transitievisie warmte geen keuze voor wel of geen restwarmte. In de uitvoeringsplannen wordt pas een definitieve keuze gemaakt, waardoor de optie restwarmte op dit moment alleen verkennend onderzocht kan worden.
- I. De Oostland gemeenten en Gasunie sluiten een separate Garantstellingsovereenkomst met betrekking tot de investering in een T-stuk in WarmtelinQ waarmee een mogelijke toekomstige aansluiting van het Warmtenet in de Oostland gemeenten op het Warmtetransportnet goedkoper en eenvoudiger wordt. Deze toekomstige aansluiting wordt hierna in dit Convenant de Aansluiting genoemd. Zoetermeer doet dit via een andere wijze dan een garantiestellingsovereenkomst.
- J. Uit de inventarisatie van de warmtevraag in de Regionale Energiestrategie regio Rotterdam - Den Haag blijkt dat deze warmtevraag potentieel ruim groter is dan de 250MW die WarmtelinQ maximaal kan leveren. Voor de warmtevoorziening in deze regio zijn alle bronnen nodig om de klimaatdoelstellingen te halen, dus naast restwarmte ook bovenlokale bronnen zoals geothermie en lokale bronnen zoals ondiepe bodemenergie, warmtekoelde opslag eventueel samen met aquathermie, collectieve en individuele warmtepompen. Om concrete stappen te zetten in de verduurzaming van de warmtevoorziening in deze regio is inzicht in de toekomstige beschikbaarheid en vraag van warmte noodzakelijk.
- K. Onder de vlag van WSO is sinds 2018 de Verkenning Verduurzaming Warmtevraag Oostland uitgevoerd en in het vervolg daarop worden de benodigde deelprojecten verder verkend om de realisatie van een Warmtenet in Oostland dichterbij te krijgen. Aansluiting op WarmtelinQ is de meest concrete optie om voldoende restwarmte naar Oostland te krijgen. In deze deelprojecten werkt WSO samen met de diverse stakeholders in Oostland.
- L. De glastuinbouw sector wil in 2040 CO₂ neutraal zijn, mits aan de juiste randvoorwaarden is voldaan. In het merendeel van de glastuinbouwgebieden zijn, op initiatief van de WSO, warmtecoöperaties ontstaan. De Warmtecoöperaties willen lokale warmtedistributienetten aanleggen zodat zij optimaal jaar rond gebruik (basis- en middenlast) kunnen maken van (boven) lokale bronnen zoals aardwarmte aangevuld met restwarmte.
- M. Om restwarmte af te kunnen nemen van WarmtelinQ is een (warmte)net in Oostland noodzakelijk. WSO werkt momenteel in meer detail een tracéstudie uit, o.b.v. een in 2020 uitgevoerde tracéstudie, voor de Oost-West verbinding tussen het einde van de Rocaleiding (warmtehub) en WarmtelinQ. Door de Oost-West verbinding ontstaan koppelkansen met de lokale aardwarmteprojecten. Door de inzet van zowel restwarmte als aardwarmte via de Oost-West verbinding kunnen win-win situaties ontstaan. Met de doortrekking van het Warmtenet vanaf de warmtehub naar Zuidplas en eventueel verder kan restwarmte in Oostland verspreid worden. De opties voor verduurzaming van de warmte die geleverd wordt door de Roca-centrale zijn mede bepalend voor de benodigde capaciteit (van het Warmtenet) vanuit WarmtelinQ.

- N. WSO onderzoekt, met steun van de provincie Zuid-Holland, de warmtevraag en de rol die een gebied dekkend warmtenet in Oostland op basis van restwarmte uit het Rotterdamse havengebied en de (boven) lokale duurzame warmtebronnen geothermie kan spelen.
- O. WSO onderzoekt momenteel de mogelijke governance van het Warmtenet in Oostland, met name voor de Oost-West verbinding tussen het warmteoverdrachtstation van WarmtelinQ en de leiding in de B3-hoek.
- P. De Oostland gemeenten vinden dat restwarmte een alternatief is voor aardgas als dit alternatief duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar is voor afnemers. Voor het succesvol introduceren van restwarmte dient door een nader te bepalen warmteleveringsbedrijf een ten opzichte van aardgas of andere duurzame alternatieven voor bewoners acceptabele propositie aangeboden te worden.
- Q. Ook de glastuinbouw sector vindt dat restwarmtelevering door middel van een aansluiting op WarmtelinQ duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar moet zijn en flankerend Rijksbeleid is hierop van grote invloed, waaronder het fiscale regime, subsidiebeleid en het regulatoire kader. Het gebruik maken van de capaciteit van WarmtelinQ in daluren kan een mogelijkheid zijn om WarmtelinQ efficiënt te benutten en ook de tuinbouw betaalbaar warmte te laten afnemen (poolen van capaciteit). Belangrijke conditie voor het afnemen van restwarmte in de glastuinbouw is dat de totale kosten van restwarmte, CO₂ en elektriciteit concurrerend zijn met de aardgasreferentie of andere duurzame alternatieven. Voldoende beschikbaarheid van CO₂ bronnen is een andere belangrijke conditie wanneer wordt overgegaan op fossielvrije bronnen.
- R. Partijen hebben de afgelopen maanden samen een inventarisatie uitgevoerd naar de technische en financiële haalbaarheid van een aansluiting van het Warmtenet op WarmtelinQ. Hierbij is met aan aantal wijken gerekend als voorbeeld. Hieruit volgt in potentie:
 1. Oostland zou een aansluiting kunnen krijgen op WarmtelinQ bij Delfgauw en mogelijk op WarmtelinQ+ bij Ypenburg/Nootdorp;
 2. Met een warmtetransportaansluiting van WSO op WarmtelinQ van 55 MW (DN400) kan een deel van de totale warmtevraag volgend uit de eerste uitgevoerde verkenningen in het Oostland worden ingevuld.
 3. Met een 105 MW aansluiting (DN500) op WarmtelinQ kan, mits de ROCA centrale op termijn verduurzaamd wordt en daarmee warmte kan blijven leveren, voldoende restwarmte naar Oostland gebracht worden ten behoeve van de warmtevraag die niet met (boven)lokale bronnen kan worden ingevuld.
 4. De businesscase voor het leveren van duurzame warmte aan gebouwde omgeving (o.a. woningen en kantoren) laat met de eerste berekeningen van WSO nu nog een bescheiden onrendabele top zien;
 5. De businesscase voor het leveren van duurzame warmte aan glastuinbouw sector vertoont ook een onrendabele top met de huidige fiscale en marktomstandigheden.
- S. Huurders, gebouweigenaren/bewoners en glastuinbouwers zijn als afnemers gebaat bij helderheid over onder andere het tarief bij start van levering en de verdere tariefontwikkeling. Daarnaast zijn leveringszekerheid en de temperatuur van de geleverde warmte belangrijk. Draagvlak onder afnemers is een essentiële randvoorwaarde om tot een succesvolle versnelling te komen. Hiervoor zal in de gemeenten een zorgvuldig besluitvormingsproces worden doorlopen met participatie van de gebouw eigenaren om de keuze te bepalen. Alle partijen hebben een eigen en collectieve rol bij de communicatie naar en participatie met afnemers.

Begripsbepalingen:

WarmtelinQ of **Warmtetransportnet (WLQ)**: De warmte transportleiding waarmee warmte uit het Rotterdamse haven-industrieel complex wordt getransporteerd binnen Zuid-Holland;

Warmtenet: het aan WarmtelinQ te koppelen en te ontwikkelen warmtenet in de 'Oostland' gemeenten

Oostland: Oostlandgemeenten inclusief de glastuinbouw binnen deze gemeenten.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 - Doel van deze verdere verkenning

1. Partijen verkennen samen ieder in haar eigen rol de realisatie van WarmtelinQ met daaraan gekoppeld het te ontwikkelen Warmtenet in Oostland. Het doel van WarmtelinQ is om aan een, betaalbare, duurzame en betrouwbare warmtevoorziening in Zuid-Holland bij te dragen.
2. Partijen onderkennen het belang van de realisatie van het Warmtenet en de wenselijkheid om in ieder geval een T-stuk in WarmtelinQ aan te leggen om de mogelijkheid open te houden voor het gebruik van restwarmte in het Oostland als alternatief voor aardgas. In dit convenant worden de uitgangspunten, de rollen van de partijen en de procesafspraken voor het vervolg vastgelegd.

Artikel 2 - Inzet en acties gemeenten

1. De Oostland gemeenten en Gasunie sluiten een separate Garantstellingsovereenkomst met betrekking tot de investering in een T-stuk in WarmtelinQ waarmee een mogelijke toekomstige aansluiting van Oostland op WLQ mogelijk wordt. Deze Garantstellingsovereenkomst maakt geen deel uit van dit Convenant.
2. Zoetermeer verleent ondersteuning voor de investering in een T-stuk middels een subsidie. De voorwaarden van deze subsidie zijn overeenkomstig de eerder genoemde garantiestellingsovereenkomst.
3. Oostland Gemeenten nemen in de transitievisies warmte en de verdere wijkuitvoeringsplannen restwarmte mee naast de andere (boven)lokale bronnen en de energiebesparingsambitie en mogelijkheden met betrekking tot woningen. Mocht uit de transitievisies warmte blijken dat restwarmte een goed alternatief is, dan werken de gemeenten toe naar een programma om de optie restwarmte actief uit te werken
4. Oostland Gemeenten verkennen de warmtevraag en programmering in de tijd van warmtebuurten die potentieel aangesloten kunnen worden op het Warmtenet zo spoedig mogelijk, maar niet later dan eind 2022, in aansluiting op het opstellen en door de respectievelijke gemeenteraden aangenomen gemeentelijke transitievisie warmte. De Transitievisie Warmte is ook gericht op het creëren van draagvlak bij de bewoners en bedrijven voor de energietransitie in het algemeen.
5. Oostland Gemeenten bepalen of er woonwijken zijn die voor 2030 kunnen worden aangesloten op een collectieve warmteoplossing en leggen deze vast in de Transitievisie Warmte. Gemeenten bepalen samen met gebouweigenaren de financiële haalbaarheid en betaalbaarheid van deze collectieve warmteoplossing (helderheid over de BAK (Bijdrage Aansluit Kosten), tarief en andere (rand)voorwaarden). Mede daarmee bepalen ze of een 'Warmtenet' een geschikte bron is die zij ook willen en past bij de gebouwen, ook in het licht van de energiebesparingsambitie of latere standaard voor gebouwen. Vervolgens kan worden gestart met kavelplannen, uitvoeringsplannen en omgevingsplannen.
6. Zoetermeer geeft naar verwachting in de transitievisie warmte aan welke (delen) van buurten geschikt zijn voor collectieve oplossingen, waarvan o.a. restwarmte en geothermie mogelijke oplossingen zijn. In Zoetermeer loopt nu het proces voor de Transitievisie warmte. In de uitvoeringsplannen zullen de gemeenten samen met de gebouweigenaren een keuze maken voor wel of niet restwarmte voor de betreffende buurt, Zoetermeer zal de optie van restwarmte voor deze delen van buurten verkennen en houdt zich het recht voor om stappen uit te smeren over de tijd.
7. Oostland Gemeenten onderzoeken welke (financiële) instrumenten zij kunnen inzetten om de ontwikkeling van de warmtetransitie (zoals lokale distributienetten) mogelijk te maken of te versnellen, zodanig dat dit Gasunie voldoende zekerheid geeft over het tijdig gebruik van WarmtelinQ.

Artikel 3 - Inzet en acties WSO

1. WSO zoekt nauwe samenwerking met Gasunie voor de inpassing van het Warmtenet in het integrale systeem ontwerp van WarmtelinQ.

2. De samenwerking tussen de gemeenten en de tuinbouwsector in de WSO wordt voortgezet. Hierbij wordt zorggedragen dat door de WSO of een rechtsopvolger met het bijbehorende uitvoeringsbudget wordt voorzien in een spoedige en gecoördineerde realisatie van het Warmtenet.
3. WSO werkt op basis van de studies naar het tracé en de governance van de Oost-West verbinding van het Warmtenet voor eind 2021 een regionaal stappenplan voor realisatie van de Oost-West verbinding uit. Onderdeel van het stappenplan is te komen tot wie het Warmtenet in Oostland kan en mag ontwikkelen en hoe zij samen met stakeholders het volloprisico van het regionale net kunnen mitigeren.
4. WSO, gaat de komende periode (lokaal) in gesprek om de aannames ten aanzien van (het volloop-scenario) in de businesscase van warmtelevering (aardwarmte en restwarmte) te concretiseren en te valideren. Op basis van deze (lokale) input kan de verdere gezamenlijke businesscase van WSO voor de eerste woonwijken (sleutelprojecten) in 2022 worden uitgewerkt en aangescherpt. Hierbij wordt zoveel mogelijk helderheid gecreëerd over de hoogte van de BAK (Bijdrage Aansluit Kosten) het tarief bij start levering en de verdere tariefontwikkeling. Op basis hiervan is de financiële haalbaarheid en betaalbaarheid voor bewoners vast te stellen.

Artikel 4 - Inzet en acties Gasunie

1. Gasunie is de door de minister van EZK beoogd onafhankelijk warmtetransportbeheerder voor het warmtetransportnet Zuid-Holland en is in die hoedanigheid gestart met de ontwikkeling van WarmtelinQ. Op deze leiding kunnen verschillende aanbieders en vragers van warmte op basis van transparante en non-discriminatoire voorwaarden aansluiten, dan wel transportcapaciteit boeken. Gasunie is bereid een deel van het volloprisico van de warmtetransportleiding WarmtelinQ te nemen. Gasunie bereidt een Final Investment Decision voor over de realisatie van WarmtelinQ, welke is beoogd in het derde kwartaal van 2021.
2. Gasunie houdt rekening met de warmtevraag in het Oostland bij de ontwikkeling van het integraal systeem ontwerp van het Warmtetransportnet. Partijen stemmen de verdere programmering van warmtevraag en de uitrol van de benodigde transportnetten met elkaar af in relatie tot de realistische ontwikkeling van andere duurzame bronnen. Dit in samenwerking met de RES Rotterdam-Den Haag en RES Midden Holland.

Artikel 5 - Inzet en acties Ministerie van EZK

1. EZK draagt bij aan de ontwikkeling van de warmtetransportinfrastructuur. Daarbij wordt gezocht naar een evenredige verdeling van de risico's en lasten in de gehele warmtewaardeketen die past binnen de uitgangspunten die in het Klimaatakkoord zijn vastgelegd (betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam).
2. EZK zet zich ervoor in dat in de voorgenomen Wet collectieve warmtevoorziening een wettelijk en regulatorisch kader wordt vormgegeven:
 - a. voor het ontwikkelen, aanleggen en beheren van (de infrastructuur voor) warmtetransport op maatschappelijk optimale wijze;
 - b. waardoor gemeenten een warmtebedrijf kunnen aanwijzen die een collectief warmtesysteem zal ontwikkelen, aanleggen en exploiteren;
 - c. voor het borgen van de publieke belangen betaalbaarheid, leveringszekerheid en verduurzaming van de warmtelevering; en
 - d. voor de taak van Gasunie als onafhankelijk warmtetransportbeheerder – die non-discriminatoire dient te handelen op basis van bijbehorend regulieringskader.
3. EZK zet zich er tevens voor in dat:
 - i. de beoogde wet- en regelgeving betreffende de marktordening van warmtetransportnetten en warmtedistributienetten zo spoedig mogelijk tot stand komt (een en ander laat de bevoegdheden van de Staten-Generaal onverlet);
 - ii. maatregelen gericht op de financiering van collectieve warmtesystemen en de betaalbaarheid voor eindgebruikers en indien nodig ook een afsluitbevoegdheid voor gemeenten om gebouwen van het gas af te kunnen sluiten, worden bekeken. Het doel hiervan is om te zorgen dat het samenstel van maatregelen waaraan gewerkt wordt in de uitwerking van het Klimaatakkoord als geheel voldoende zijn om een omslag naar een duurzame warmtevoorziening in de gebouwde omgeving te kunnen bewerkstelligen.

Artikel 6 - Inzet en acties Provincie Zuid-Holland

1. De Provincie Zuid-Holland spant zich maximaal en gecoördineerd in op (het faciliteren van) aanvragen (proposities) uit beschikbare financieringsbronnen, zoals het Nationaal Groeifonds en het EU Recovery and Resilience Fund
2. De Provincie Zuid-Holland spant zich in om in de ontwikkeling van het warmtenet in Oostland bij te dragen in de onrendabele top

Artikel 7 - Inzet en acties Glastuinbouw Nederland

Glasmuinbouw Nederland zet zich er voor in om draagvlak bij warmtecoöperaties en hun leden voor de energietransitie te creëren.

Artikel 8 - Samenwerking

1. Partijen zoeken actief naar mogelijkheden om de versnelling van de energietransitie vorm te geven, met naast energiebesparing de zoektocht naar het alternatief voor aardgas.
2. Partijen streven gezamenlijk naar een positief investeringsbesluit voor WarmtelinQ dat vervolgens de mogelijkheid biedt om een regionaal Warmtetransportnet te ontwikkelen op een maatschappelijk optimale wijze, zodat een bijdrage wordt geleverd aan de afname van, betaalbare, duurzame en betrouwbare warmte in de regio, wetende dat Gasunie als beoogd onafhankelijk netbeheerder geen positie heeft ten aanzien van de duurzaamheid van de door WarmtelinQ getransporteerde warmte. Gemeenten kunnen in afstemming met afnemers en in overleg met de warmteleverancier nagaan welk type bron voor warmtelevering acceptabel is, bijvoorbeeld fossielvrije restwarmte.
3. Partijen onderzoeken gezamenlijk of en op welke wijze en onder welke voorwaarden het poolen van transportcapaciteit (het delen van capaciteit tussen verschillende afnemers) tussen gebouwde omgeving en glastuinbouw, technisch, commercieel en juridisch mogelijk kan worden.
4. Partijen werken in de tweede helft van 2021 gezamenlijk een voorstel uit op welke wijze de samenwerking verder vorm gegeven wordt.
5. Partijen onderzoeken samen met de aardwarmteproducenten en de warmtecoöperaties op welke wijze de warmtenetten in de glastuinbouw met extra capaciteit kunnen worden ontwikkeld zodat ook restwarmte kan worden afgenomen.
6. Partijen kijken gezamenlijk, vanuit ieders rol in de keten, of en hoe stapsgewijs toe te werken is naar meer zekerheden over de afname van warmte in lokale distributienetten en in samenhang met de ontwikkeling van WarmtelinQ

Artikel 9 - Inwerkingtreding en looptijd

Dit convenant wordt aangegaan vanaf de datum van ondertekening en eindigt op 1 januari 2030. Een half jaar voor het einde van deze periode overleggen partijen over voortzetting, al dan niet in gewijzigde vorm, of beëindiging van dit convenant.

Artikel 10 - Wijziging en opzegging

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken het Convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Tussentijdse opzegging en/of wijziging door een of meerdere Partijen is schriftelijk met reden omkleed en nadat minstens eenmaal overleg is geweest mogelijk.

Artikel 11 – Afdwingbaarheid

Deze overeenkomst is niet in rechte afdwingbaar.

Artikel 12 - Openbaarmaking

Het convenant wordt openbaar gemaakt door publicatie in de Staatscourant en op een website van de Rijksoverheid.

Tekenblad

Gemeente Pijnacker-Nootdorp Naam:	Gemeente Lansingerland Naam:
Gemeente Zuidplas Naam:	Gemeente Waddinxveen Naam:
Gemeente Zoetermeer Naam:	Glastuinbouw Nederland Naam:
Provincie Zuid-Holland, namens deze gedeputeerde dhr. M. Stolk	Leiding door het Midden C.V., namens deze <input type="text"/> Naam:
De minister van Economische Zaken en Klimaat, namens deze de Directeur-Generaal van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de heer A.F. Gaastra	De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, namens deze de Directeur-Generaal van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw M.C. Beens